

Препорака бр. 177

Препорака за хемикалии, 1990 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева, од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, на 77-та сесија, одржана на 6 јуни 1990 година и

одлучувајќи за донесување на одредени предлози во однос на безбедноста при употребата на хемикалии на работа, што претставува петта точка на дневниот ред на сесијата, и

утврдувајќи дека овие предлози ќе бидат во форма на Препорака што ја надополнува Конвенцијата за хемикалии, 1990 година,

на дваесет и петти јуни илјада деветстотини и деведесеттата година, ја донесе следната Препорака, којашто може да се цитира како Препорака за хемикалии, 1990 година:

I. Општи одредби

1. Одредбите од оваа Препорака се применуваат во врска со одредбите од Конвенцијата за хемикалии, 1990 година (во понатамошниот текст „Конвенција“).

2. Најрепрезентативните организации на засегнати работодавачи и на работници ќе се консултираат за мерките што ќе се преземат во насока на спроведување на одредбите од оваа Препорака.

3. Надлежниот орган треба да ги утврди категориите на работници, на кои од безбедносни и здравствени причини не им е дозволено да користат определени хемикалии или не им е дозволено да ги користат во одредени услови, во согласност со националните закони или прописи:

4. Одредбите на оваа Препорака треба да се применуваат и за самовработените лица што може да бидат утврдени во националните закони или прописи.

5. Посебните одредби за заштита на доверливите информации, што ги воспоставува надлежниот орган, во согласност со член 1 став 2(б) и член 18 став 4 од Конвенцијата, треба:

(а) да го ограничат откривањето на доверливите информации на лицата што имаат потреба од нив, во поглед на безбедноста и здравјето на работниците;

(б) да се осигурат дека лицата што ќе ги добијат доверливите информации се согласни да ги користат само за целите на безбедност и здравје и во останатите случаи ќе ја

штитат нивната доверливост;

(в) да предвидуваат дека релевантните доверливи информации ќе бидат веднаш откриени при итни случаи;

(г) да предвидуваат процедури за итно разгледување на оправданоста на барањето за доверливост и на потребата за задржаните информации во случаите кога има несогласувања во поглед на откривањето.

II. КЛАСИФИКАЦИЈА И ПОВРЗАНИ МЕРКИ

КЛАСИФИКАЦИЈА

6. Критериумите за класификација на хемикалиите воспоставени во согласност со член 6 став 1 од Конвенцијата треба да се засноваат на карактеристиките на хемикалиите, вклучувајќи:

(а) токсичност, вклучувајќи акутни и хронични влијанија по здравјето во сите делови на телото;

(б) хемиски или физички карактеристики, вклучувајќи запаливи, експлозивни, оксидирачки и опасно реактивни својства;

(в) корозивни и иритантни својства;

(г) алергенски и сензитирачки влијанија;

(д) канцерогени влијанија;

(ѓ) тератогенски и мутагенски влијанија;

(е) влијанија по репродуктивниот систем.

7. (1) Колку што е тоа изводливо, надлежниот орган треба да состави и повремено да ажурира консолидиран список со хемиски елементи и соединенија што се користат на работа, заедно со релевантните информации за опасностите.

(2) Во врска со хемиските елементи и соединенија што сè уште не се вклучени во консолидираниот список, производителите или увозниците, освен ако не постои исклучок, треба да пренесуваат до надлежниот орган, пред употреба на работа, и на начин што соодветствува со заштитата на доверливи информации, во согласност со член 1 став 2(б) од Конвенцијата, информациите што се неопходни за одржување на списокот.

ЕТИКЕТИРАЊЕ И ОЗНАЧУВАЊЕ

8. (1) Барањата за етикетирање и означување на хемикалиите утврдени во согласност со член 7 од Конвенцијата, треба да им овозможат на лицата што ракуваат со или ги користат хемикалиите да ги препознаваат и разликуваат при прием и користење на истите, со цел нивна безбедна употреба.

(2) Барањата за етикетирање на опасните хемикалии, во согласност со постоечките национални или меѓународни системи, треба да опфаќа:

(a) информации што треба да бидат содржани на етикетата, како што е тоа соодветно:

(i) трговски имиња;

(ii) особености на хемикалијата;

(iii) име, адреса и телефонски број на снабдувачот;

(iv) симболи за опасност;

(v) природата на посебните ризици што се поврзани со користењето на хемикалијата;

(vi) безбедносни мерки на претпазливост;

(vii) идентификација на пратката;

(viii) изјава дека работодавачот обезбедува документ со безбедносни податоци за хемикалијата, наведувајќи дополнителни информации;

(ix) доделена класификација во согласност со системот воспоставен од надлежниот орган;

(б) јасност, издржливост и големина на етикетата;

(в) сообразноста на етикетите и симболите, вклучувајќи ги и боите.

(3) Етикетата треба да биде лесно разбирлива за работниците.

(4) Во случај хемикалиите да не се опфатени со потстав (2), означувањето може да биде ограничено на особеностите на хемикалијата.

9. Во случаите кога не е практично хемикалиите да се етикетираат или означат, поради големината на контејнерот или природата на амбалажата, треба да се изнајдат други ефективни начини на препознавање, како што е прикачување етикета или придружни документи. Меѓутоа, сите контејнери со опасни хемикалии треба да упатуваат на

опасноста на содржината преку соодветен текст или симболи.

ДОКУМЕНТИ СО БЕЗБЕДНОСНИ ПОДАТОЦИ ЗА ХЕМИКАЛИИ

10. (1) Критериумите за изготвување на документите со безбедносни податоци за хемикалиите, треба да осигуруваат дека тие ги содржат неопходните информации, вклучувајќи како што е тоа соодветно:

(а) идентификација на хемискиот производ и компанијата (вклучувајќи го трговското име или името за општа употреба на хемикалијата и детали за снабдувачот или производителот);

(б) состав/информации за состојките (на начин на кој јасно се идентификуваат за целите на спроведување евалуација на опасноста);

(в) идентификување на опасностите;

(г) мерки за прва помош;

(д) противпожарни мерки;

(ѓ) мерки при несакано излевање;

(е) ракување и складирање;

(ж) контроли/лична заштита од изложување (вклучувајќи можни методи за следење на изложувањето на работното место);

(з) физички и хемиски својства;

(с) стабилност и реактивност;

(и) токсиколошки информации (вклучувајќи ги и можните начини за влез во телото и можноста за соединување со други хемикалии или опасности на работното место);

(ј) еколошки информации;

(к) начини на отстранување;

(л) информации за транспорт;

(љ) информации за прописи;

(м) други информации (вклучувајќи го датумот на изготвување на документот со безбедносни податоци за хемикалијата).

(2) Во случаите кога називите или концентрациите на состојките наведени во потстав (1) (б), претставуваат доверливи информации, во согласност со член 1, став 2 (б) од Конвенцијата, може да се испуштат од документот со безбедносни податоци за хемикалијата. Во согласност со став 5 од оваа Препорака, информациите треба да се откријат на барање и во писмена форма на надлежниот орган и на засегнатите работодавачи, работници и нивните претставници што се согласни да ги користат информациите единствено за заштита на безбедноста и здравјето на работниците и да не ги откриваат за други цели.

III. ОДГОВОРНОСТИ НА РАБОТОДАВАЧИТЕ

СЛЕДЕЊЕ НА ИЗЛОЖУВАЊЕТО

11. (1) Во случаите кога работниците се изложени на опасни хемикалии, работодавачот треба:

(а) да го ограничи изложувањето на тие хемикалии, со цел заштита на здравјето на работниците;

(б) да ја процени, следи и евидентира, како што е тоа неопходно, концентрацијата на хемикалии во воздухот на работното место,

(2) Работниците и нивните претставници и надлежните органи треба да имаат пристап до евиденцијата.

(3) Работодавачите ја чуваат евиденцијата предвидена со овој став во период што ќе го одреди надлежниот орган.

ОПЕРАТИВНИ КОНТРОЛИ НА РАБОТНОТО МЕСТО

12. (1) Работодавачите треба да преземат мерки за заштита на работниците од опасностите што произлегуваат од користењето на хемикалии на работа, врз основа на критериумите воспоставени согласно ставовите 13 до 15 во продолжение.

Во согласност со Трипартитната декларација за принципите во врска со мултинационалните претпријатија и социјалната политика, донесена од страна на Управувачкото тело на Меѓународната канцеларија на трудот, националното или мултинационалното претпријатие со повеќе од една подружница треба да биде обврзано да обезбедува безбедносни мерки во однос на спречувањето и контролата на, како и заштитата од, опасностите по здравјето што се должат на професионалната изложеност на опасни хемикалии, без дискриминација, за работниците во сите свои подружници без оглед на местото или земјата во која тие се наоѓаат.

13. Надлежниот орган треба да осигури дека се воспоставени критериуми за безбедно користење на опасни хемикалии, вклучувајќи како што е тоа соодветно:

(а) ризик од акутно или хронично заболување поради влез во телото преку вдишување, апсорпција преку кожата или проголтување;

(б) ризик од повреда или заболување поради допир со кожата или очите;

(в) ризик од повреда од пожар, експлозија или други настани што произлегуваат од физичките својства или хемиската реактивност;

(г) мерки на претпазливост што треба да се преземат преку:

(i) избор на хемикалии заради елиминирање или сведување на минимум на таквите ризици;

(ii) избор на процеси, технологија и инсталации заради елиминирање или сведување на минимум на таквите ризици;

(iii) користење и соодветно одржување на инженерски контролни мерки;

(iv) усвојување на работни системи и практики заради елиминирање или сведување на минимум на таквите ризици;

(v) усвојување на соодветни мерки за лична хигиена и обезбедување адекватни санитарни капацитети;

(vi) обезбедување, одржување и користење на соодветна лична заштитна опрема и облека, без трошок за работникот, во случаите кога горенаведените мерки не се доволни за елиминирање на таквите ризици;

(vii) користење на знаци и известувања;

(viii) адекватни подготовки за итни случаи.

14. Надлежниот орган треба да осигури дека се воспоставени критериуми за безбедно складирање на опасни хемикалии, вклучувајќи како што е тоа применливо:

(а) компатибилност и одвоеност на складираните хемикалии;

(б) својствата и количината на хемикалиите што треба да се складираат;

(в) безбедноста и лоцирањето на и пристапот до складиштата;

(г) изработката, природата и цврстината на контејнерите за складирање;

(д) товарањето и растоварувањето на контејнерите за складирање;

(f) барања за етикетирање и означување;

(e) мерки на претпазливост од ненадејно испуштање, пожар, експлозија и хемиска реакција;

(ж) температура, влажност и вентилација;

(з) мерки на претпазливост и процедури во случај на излевање;

(с) процедури при итни случаи;

(и) можните физички и хемиски промени кај складираните хемикалии.

15. Надлежниот орган треба да осигури дека се воспоставени критериуми, во согласност со националните и меѓународните прописи за транспорт, за безбедност на работниците што се вклучени во транспорт на опасни хемикалии, вклучувајќи како што е тоа применливо:

(a) својствата и количината на хемикалиите што треба да се транспортираат;

(б) природата, цврстината и заштитата на амбалажата и контејнерите што се користат за транспорт, вклучувајќи ги и цевководите;

(в) спецификациите на возилото што ќе се користи за транспорт;

(г) рутите на движење;

(д) обука и квалификации на транспортните работници;

(f) барања за етикетирање;

(e) товарање и растоварување;

(ж) процедури во случај на излевање.

16. (1) Надлежниот орган треба да осигури дека се воспоставени критериуми, во согласност со националните и меѓународните прописи за отстранување на опасен отпад, за процедурите што треба да се следат при отстранување и третман на опасни хемикалии и опасни отпадни производи во поглед на заштитата на безбедноста на работниците.

(2) Овие критериуми треба да вклучуваат одредби за, како што е тоа применливо:

(a) метод за идентификување на отпадните производи;

- (б) ракување со контаминирани контејнери;
- (в) идентификување, изработка, природа, цврстина и заштита на контејнерите за отпад;
- (г) влијание на работната средина;
- (д) демаркација на областа за отпадоци;
- (ѓ) обезбедување, одржување и користење лична заштитна опрема и облека;
- (е) метод за отстранување и третман.

17. Критериумите за користење на хемикалиите на работа што се воспоставени во согласност одредбите од Конвенцијата и Препораката треба што е можно повеќе конзистентни со заштитата на пошироката јавност и животната средина и сите критериуми што се воспоставени во таа насока.

МЕДИЦИНСКИ НАДЗОР

18. (1) Работодавачот или надлежната институција согласно националните закони и практика треба да уредат, преку метод усогласен со националните закони и практика, потребен медицински надзор за работниците:

(а) за процена на здравствената состојба на работниците во поглед на опасностите што се предизвикани од изложување на хемикалии;

(б) за дијагностицирање на болестите и повредите поврзани со работата, кои се предизвикани од изложување на хемикалии;

(2) Кога резултатите од лекарските прегледи или истрагите откриваат клинички или претклинички ефекти, треба да се преземат мерки за спречување или намалување на изложувањето на засегнатите работници и за спречување на натамошното влошување на нивното здравје.

(3) Резултатите од лекарските прегледи треба да се употребат за утврдување на здравствениот статус во однос на изложувањето на хемикалии и не треба да се употребуваат за дискриминирање на работникот.

(4) Лицата предвидени од страна на надлежниот ја чуваат евиденцијата од медицинскиот надзор на работниците за одреден временски период што ќе го одреди надлежниот орган.

(5) Работниците треба да имаат пристап до нивната медицинска евиденција, лично или преку нивниот матичен лекар.

(6) Доверливоста на поединечните медицински евиденции треба да се почитува во согласност со општо прифатените принципи за медицинска етика.

(7) Резултатите од лекарските прегледи не треба јасно да им се објаснат на засегнатите работници.

(8) Работниците и нивните претставници треба да имаат пристап до резултатите од студиите изготвени врз основа на медицинската евиденција, во случаите кога поединечните работници не може да се идентификуваат.

(9) Резултатите од медицинската евиденција треба да се достапни за изготвување на соодветни статистички податоци за здравствената состојба и епидемиолошки студии, под услов да се задржи анонимноста, во случаите кога тоа може да помогне во препознавањето и контролата на професионалните заболувања.

ПРВА ПОМОШ И ИТНИ СЛУЧАИ

19. Во согласност со кои било барања утврдени од страна на надлежниот орган, работодавачот треба да бара одржување процедури, вклучувајќи и уредувања за прва помош, заради справување со итни случаи и несреќи што произлегуваат од употребата на опасни хемикалии на работа и да осигури дека работниците се обучени за тие процедури.

IV. СОРАБОТКА

20. Работодавачите, работниците и нивните претставници треба да воспостават што е можно потесна соработка при примената на мерките што се пропишани согласно оваа Препорака.

21. Работниците треба:

(б) разумно да се грижат за сопствените и безбедноста и здравјето на другите лица што може да бидат засегнати од нивните активности или пропусти на работа, во согласност со нивната обука и упатствата обезбедени од работодавачот;

(б) соодветно да ги користат уредите што им се обезбедени за нивна заштита или за заштита на другите;

(в) веднаш го известуваат надзорникот за секоја ситуација што веруваат дека може да претставува опасност и со која не можат самите соодветно да се справат.

22. Треба да се привлече внимание на опасностите и потребата за преземање мерки на претпазливост преку рекламни материјали за опасните материјали што се користат на работа.

23. Снабдувачите, на барање, треба да им обезбедат на работодавачите достапни и

потребни информации за евалуацијата на невообичаените опасности што може да произлезат од конкретна употреба на хемикалија на работа.

V. ПРАВА НА РАБОТНИЦИТЕ

24. (1) Работниците и нивните претставници треба да имаат право на:

(а) добивање документи со безбедносни податоци за хемикалијата и други информации од работодавачот што ќе им овозможи преземање адекватни мерки на претпазливост, во соработка со нивниот работодавач, за заштита на работниците од ризици што произлегуваат од употребата на опасни хемикалии на работа;

(б) бараат и учествуваат во истрага од страна на работодавачот или надлежниот орган за можните ризици што произлегуваат од употребата на хемикалии на работа.

(2) Во случаите кога потребните информации се доверливи во согласност со член 1 став 2 (б) и член 18 став 4 од Конвенцијата, работодавачите може да бараат од работниците или претставниците на работниците за ограничување на нивната употреба, заради евалуација и контрола на можните ризици што произлегуваат од употребата на хемикалиите на работа и да се преземат разумни чекори за осигурување дека овие информации не се откриваат на можните конкуренти.

(3) Во согласност со Трипартитната декларација за принципите во врска со мултинационалните претпријатија и социјалната политика, мултинационалните претпријатија, на барање на засегнатите работници и претставниците на работниците, надлежниот орган и организациите на работодавачи и на работници, во сите земји каде што работаат, ставаат на располагање информации за стандардите и процедурите поврзани со употребата на опасни хемикалии што се применливи за нивните локални дејности, и коишто се почитуваат во другите земји.

25. (1) Работниците треба да имаат право:

(а) да ги известат нивните претставници, работодавачот или надлежниот орган за потенцијалните опасности што произлегуваат од употребата на хемикалии на работа;

(б) да се отстранат од опасност што произлегува од употреба на хемикалии, кога имаат добра причина да веруваат дека постои директен и сериозен ризик по нивната безбедност или здравје и веднаш го известуваат надзорникот.

(в) во случај на здравствена состојба, како што е хемиска сензитизација, ставајќи ги на зголемен ризик од штета од опасни хемикалии, на алтернативна работа што не ја вклучува таа хемикалија, ако таквата работа е достапна и ако засегнатите работници имаат соодветни квалификации или може разумно да биде обучен за таква алтернативна работа.

(г) на компензација, ако случајот наведен во потстав (1) (в) може да резултира со

загуба на работното место;

(д) на соодветно медицинско лекување и компензација за повреди и заболувања што резултираат од употреба на хемикалии на работа.

(2) Работниците што ќе се отстранат од опасноста, во согласност со одредбите од потстав (1) (б) или ги исполнуваат своите права во согласност со Препораката треба да бидат заштитени од несакани последици.

(3) Работниците што ќе се отстранат од опасноста, во согласност со потстав (1) (б), работодавачот во соработка со работниците и нивните претставници треба веднаш да спроведат истрага за ризикот и да ги преземат неопходните поправни чекори.

(4) Работничките треба да имаат право, во случај на бременост или доење, на алтернативна работа што вклучува употреба или изложување на хемикалии што се опасни по здравјето на нероденото дете или доенчето, каде што таквата работа е достапна и право на враќање на претходното работно место во соодветно време.

26. Работниците треба да добијат:

(а) информации за класификацијата и етикетирањето на хемикалиите и документи со безбедносни податоци за хемикалиите во облик и на јазик што е лесно разбирлив;

(б) информации за ризиците што може да произлезат од употребата на опасни хемикалии во текот на нивната работа;

(в) упатства, во писмена или усна форма, врз основа на документот со безбедносни податоци за хемикалијата и во зависност од работното место;

(г) обука и каде што е тоа неопходно, повторна обука за методите што се достапни за спречување и контрола, како и за заштита од таквите ризици, вклучувајќи правилни методи за складирање, транспорт и отстранување на отпад, како и мерки при итни случаи и мерки за прва помош.